

Płyty nagrobne: biskupa Uriela Górk, dziekana kapitulnego Teodoryka Pradla i biskupa Andrzeja z Brnia

The tombstones of Bishop Uriel Górk, Capitular Dean Teodoryk Pradla and Bishop Andrzej von Brnia

Grabplatten von Bischof Uriel Górk, Domdekan Teodoryk Pradel und Bischof Andrzej von Brnia

GROBY BISKUPÓW POZNAŃSKICH

Katedra od samego początku była nie tylko przestrzenią liturgiczną, ale także sepulkralną. W jej nawach bocznych i w zachodniej części nawy głównej lokowano pochówki osób szczególnie zasłużonych dla poznańskiego Kościoła, w tym zwłaszcza duchowieństwa. Groby biskupów wyróżnia rodzaj ich wyposażenia, gdyż oprócz fragmentów strojów kapłańskich – ornatów i stuł – zawierają także przedmioty o charakterze liturgicznym. Zmarłych chowano w drewnianych trumnach, otoczonych niekiedy kamiennymi obstawami lub złożonymi do ceglanego grobowca. Niektóre komory grobowe były przykryte płytami. Zachowała się jedna z nich, przedstawiająca dziekana kapitulnego Teodoryka Pradla.

Tradycja pochówku biskupów przetrwała przez wieki. W podziemiu znajduje się krypta, w której spoczywają arcybiskupi gnieźnieńsko-poznańscy, pełniący na przełomie XIX i XX w. funkcję prymasów Polski.

Nagrobek biskupa Jana Lubrańskiego

Tombstone of Bishop Jan Lubrański
Grabmal des Bischofs Jan Lubrański

Płyta ku czci biskupa Jordana

Plaque commemorating Bishop Jordan
Platte zu Ehren des Bischofs Jordan

THE TOMBS OF POZNAN BISHOPS

From its very origin, the Cathedral served not only liturgical but also sepulchral purposes. Outstanding contributors to the Poznań Church, who were mostly clergymen, were buried in its side naves and the western part of the main nave. Bishop tombs have been found to hold invaluable artifacts. These include fragments of priestly garments, such as chasubles and stoles, as well as liturgical items. The dead were placed either in wooden coffins, some of which were enclosed in stone, or in brick sepulchers. Some of the vaults were covered with tombstones one of which, depicting the capitular dean Teodoryk Pradla, can still be seen.

The bishop burial traditions have survived to this day. The cellars contain a crypt holding Gniezno and Poznań archbishops who served as Poland's primates at the turn of the 19th century.

DIE GRÄBER DER POSENER BISCHÖFE

Die Kathedrale war von Anfang an nicht nur ein liturgischer Raum, sondern auch eine Begräbnisstätte. In den Seitenschiffen und im Westteil des Hauptschiffs wurden Grabdenkmäler für Personen angebracht, die sich besonders um die Posener Kirche verdient gemacht hatten. Besonders traf dies für Geistliche zu. Die Bischofsgräber sind an der Art ihrer Ausstattung zu erkennen: neben Elementen wie Ornatn und Stolen enthalten sie auch Gegenstände von liturgischem Charakter. Die Verstorbenen wurden in hölzernen Särgen bestattet, die manchmal durch steinerne Schutzwände umbaut waren, oder sie wurden in Grabkammern aus Backstein gelegt. Manche der Grabkammern waren mit Platten bedeckt. Eine von ihnen, die den Dekan des Domkapitels Teodoryk Pradla zeigt, ist erhalten geblieben.

Die Tradition der Bischofsbestattung in der Kathedrale hat sich über die Jahrhunderte gehalten. Im Untergeschoss befindet sich eine Krypta, in der die Erzbischöfe der Diözese Gnesen-Posen ruhen. An der Wende vom 19. zum 20. Jahrhundert führten sie auch den Titel des Primas Polens.

ZNALEZISKA Z KATEDRY

Badania wykopaliskowe we wnętrzu katedry dostarczyły bogatych, różnorodnych materiałów, począwszy od fragmentów drewnianej zabudowy poznańskiego grodu z czasów poprzedzających budowę tej świątyni, poprzez relikty jej architektury, do elementów wyposażenia. Wśród drobnych znalezisk na uwagę zasługują takie przedmioty, jak włożone do kilku grobów krzyżyki i medaliki, a zwłaszcza niewielkich rozmiarów (osobistego użytku) srebrne kielichy mszałne i pateny, towarzyszące im złote pierścienie z karneolem, szafirem i bursztynem oraz żelazne części pastorałów. Szczególną wartością odznacza się pochodzące z grobu biskupa emaliowane pióro pastorału wykonane w Limoges oraz denar Brzetysława I, który zalegał w splądrowanym grobowcu – miejscu pochowania Bolesława Chrobrego, wskazując na sprawców tego czynu.

KATHEDRAL FINDS

Archaeologists exploring the Cathedral have revealed a wealth of finds ranging from fragments of Poznań's wooden building that predate the shrine to relics of Cathedral architecture and various smaller items. Some of the most remarkable minor artifacts include crosses and holy medals discovered in tombs and small personal chalices and patens of silver, golden rings with carnelian, sapphire and amber as well as the iron parts of crosiers. Particularly valued is an enameled crosier crook made in Limoges from a bishop tomb and a Bretislav I denarius coin left behind in the plundered grave of Bolesław the Brave: telling evidence of the identity of the perpetrators.

GRABUNGSFUNDE AUS DER KATHEDRALE

Ausgrabungen im Innern der Kathedrale haben wertvolle und verschiedenartige Materialien zutage gefördert, angefangen von Überresten der Holzbauten der Posener Burganlage aus der Zeit vor Errichtung der Kathedrale über Architekturrelikte bis hin zu Elementen der Innenausstattung. Unter den Kleinfunden verdienen auch Objekte wie die einigen Gräbern beigegebenen Kreuze und Medaillen Aufmerksamkeit, insbesondere aber kleine (zum persönlichen Gebrauch bestimmte) Meßkelche und Patenen, die sie begleitenden goldenen Ringe mit Karneolen, Saphiren und Bernsteinen sowie eiserne Teile von Pastoralstäben. Von besonderem Wert ist eine emailierte Krümme zu einem Pastoralstab, die aus Limoges stammt, sowie eine Denarius-Münze von Brzetysław I., die auf der geplünderten Grabstätte von Bolesław dem Tapferen liegegeblieben ist und so auf die Täter verweist.

Eksponaty ze zbiorów Instytutu Archeologii i Etnologii PAN w Poznaniu